

CATALONIA

REVISTA LITERARIA SETMANAL

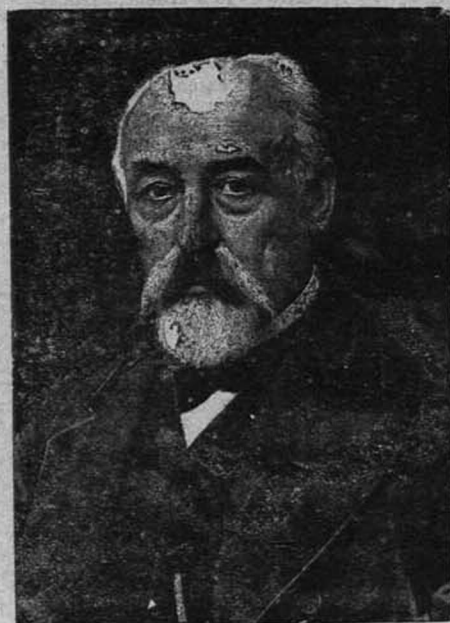
Barcelona, 24 de Novembre de 1906 ● ●

Suscripció per tot: mig any, 250 ptes., tres mesos, 1'25

REDACCIO Y ADMINISTRACIO

Carrer de la Universitat, núm. 47, baixos

N.º 18 | 10 cts.

En Marià Aguiló

Un dia escriurem una biografia extensa d'aquest home excepcional, d'aquest reviscolador insigne, la quina obra superba romà encara inconeguda per culpa de tots.

Mentres apostols y fidels del renaixement de la nostra llengua s'afanyen en buscar per les planes dels vells llibres y pels recons de les nostres montanyes los brins oblidats de la nostra parla, com los buscadors d'or les grogues pel·lofetes entre un mar deorra, inconcients, desmemoriats, o exemps de bona voluntat, no saben que aquí a poques passes, en un pis de la ciutat nova, hi ha un gavadal

de paper escrit que conté tot un immens tresor arramassat durant tota una vida de pelegrinatge y d'estudi fervorosíssim, encaminat a reconstituir lo llibre esplendorós del nostre idioma, quines fulles volaven esparramades per tots los indrets de la nostra terra. ¿Perquè alguns d'aquestos espigoladors pacientíssims no busquen lo camí dreturer per arribar al niu de la nostra llengua? ¿Quin destorb, quin entrebanch los en priva?

Fa quinze anys que'l sabí bibliotecari posava prop de son despaig una taula a la nostra disposició hont ordenavem y redactavem los nostres treballs preparatoris del actual Diccionari, cants populars, rondalles, milers de corrandes, etc., y ell, curiós y entusiasta, ens ho mirava ple de goig, tot recordantnos los seus, los que havia recollit, en nombre fabulós, quan la força de la joventut apoyant a la del entusiasme, l'empenyia planes enllà y seires amunt en busca de lo meteix que nosaltres li presentavem y ho contemplava com un golós hauria mirat un cistell de fruyta xarrosa collida als horts llunyans, al quals ell ja no podia anar.

Més de quatre vegades, al contemplarme prim y esmarlit, sença color, temé per la meua salut, y ell que conceixia per experiencia l'esforç d'un treball aixís fet ab entusiasme y febre, m'arribà a dir que'm moriria.

Ell temia per mí y jo, ab més fonament, temia per ell, car los temps havia blanquejat completament son venerable cap d'apostol, y de vell ningun passa. Y's morí al cap d'alguns anys.

Frisós per conèixer lo seu immens tresor recollit durant cinquanta anys, diferents vegades vaig preguntarli perquè, ara que's trobava ja en repòs, perquè no publicava'l seu gran recull de llenguatge popular, y sempre'm contestava textualment:

—Aquesta feyna ja no es per mi. Ja ho publicaran los meus fills quan jo siga mort.

Comença ja a fer anys que'l venerable patriarca de nostre renaixement passà a més tranquila existencia, y'l seu tresor, recollit ab tan d'afany, resta ignorat. ¿Què fan los seus fills de no atendre la santa voluntat del pare, reclamada per tot un poble?

Es hora ja de que s'ergeixi per sobre de tots, com Gullivert entre pigmeus, al colossal y venerable figura del gran mestre, del argonauta que senyalà al horitzó blavench la nova terra, que recullia d'entre desferres la clau d'or del nostre renaixement, la llengua perduda.

Joseph ALADERN

Del meu Dietari

7 de Setembre de 1906

Demà vaig cap al Sol, cap a la Llum, cap a la Vida.
Demà deixaré la ciutat malehida.

M'han dit que a n'allà dalt hi ha uns hermosos boscos.
M'han dit que a n'allà dalt hi ha uns sublims paisatges
y unes montanves altes, plenes de verdó y cants,
y tot de papellones lliurades dels infants.

M'enduch berret ben ample
y un bon bastó de roure,
y un cor ple d'esperances
y un cap ple d'ilusions.
M'enduch unes quartilles
qu'ara són totes blanques;
veyam si quan les torne
hi haurán força cançons.

Demà valc cap al Sol, cap a la Llum, cap a la Vida.
M'en vaig a respirar los grans perfums.
Demà deixaré la ciutat malehida;
quan ella se desperte jo ja'n seré molt lluny.

No sé pas si sabré explicarvos lo que sento.
Es una emoció forta que may havia sentit;
tantost me dona calma, tantost un gran neguit.

Per una part, voldria que l'hora de partida
arribés prompte, prompte, que fos ara meteix;
per altra part, voldria que tardés força, força,
perque'l goig durés més.

Anar a la montanya! Oh bella perspectiva!
oh goig incomparable! Oh ansia de tants jorns!

Anar a la montanya enclou tot un poema!
y sobretot pensarhi, es una empena al cor!
Les coses que no s'enen són sempre més preuades;
les coses, quan s'esperen, desperten més amor!

« Hi ha un camí de vinyes, »
m'han dit; no cal que'm diguen
res més per animarme.

Passà un camí de vinyes sota un esplet de sol
no té pas comparança ab cap altre bellesa,
y per aquell qui pensa no hi ha millor consol.

L'aspecte d'una vinya té tota la grandesa;
té tpta la delícia, té tot l'ubriagament
De loesguart més ardent.

« Hi ha un camí de vinyes »
m'han dit. Jo estich content.

Demà vaig cap al Sol, cap a la Llum, cap a la Vida!

8 de Setembre

Nota subjectiva

La vinya es tota ardent;
la vinya es temptadora,
dessota'l sol rohent.
Dessota del cel blau,
la vinya s'hi extèn
voluptuosament.
L'anyada ha sigut bona
y ls truyts esmeragdins.
Rellullen plens, iniats,
per entremig dels pàmpols,
per entremig dels ceps
Lascius, recargolats.

Lo sol llau esplendorós dessota de la vinya
y ompla de llum los grans dels temptadors rahims.
Tot crema. Les cigales rondinen sa complanta
y un alé d'ayre rebí ab sa banal carícia
fa estremir de delícia
La vinya luxurianta,

La vinya es tola ardent.
La vinya es temptadora.
Dessota'l cel rohent,
Dessota del cel blau,
La vinya s'hi extèn
Voluptuosament.

Albert ALBERT TORRELLAS

Joves tristos y vells alegres

Un cop més me cal prendre la ploma en
defensa dels joves, y no será aquesta l'última
volta que ho fassi car jo, sumament ir-
respectuós ab tot home que no sábiga des-
prendre del passat mentider, plé de tradi-
cions—momies y d'idees—espectres, es a dir,
ab tot vell, tinch de defensar sempre als
jovens, germans meus, que viuen y lluyten

en plè ambient actual mirant envers l'avenir, oblidosos del passat.

Lo senyor Agulló y Vidal, Mestre en Gay Saber, segons m'han dit, publica fa dies, un article ab 'o títol de «Los joves tristos», en lo quin caricatureja a la joventud actual (en la quina hi veu potser lo senyor Agulló una hostilitat més o menys latent, una amenaça, potser...), y s'esforça en posarla en ridícul y vinga parlar dels joves senç comprendre's (¡es natural!) acabant per ferlos-hi avinent que la vida es bella (*deuria esserne* senyor Agulló?), y que ell, que ja va per vell, segons ens diu, y altres com ell, encare senten al cor fiams de juvenesa, y qué sé jo qué... Ah! y ademés després de repetir unes quantes vulgaritats manades retirar fa temps per *cursis* sobre les «boyres y ls autors del Nort», diu veure un pervindre molt negre preparat per aquets joves...

No soch gens aymant de la tristor; ants me plauria en extrem trobar qui podés mirarho tot, tot, fins la mort inevitable, ab lo front altivol y lsomris als llavis... En demés, crech que l'article del senyor Agulló s'ha enderretit d'un bon grapat d'anys. Perque, hont són los joves tristos?

Jo miro al entorn, veig als capdevaners de la nostra joventut literaria y artística, l'Eugeni d'Ors, en Puig y Ferreter, en Carner, en Pahissa, en Diego Ruiz (ben nostre aquet, malgrat no ser nat aquí), y altres y altres... y com més m'hi fixo més vaig convencentme de que ls joves tristos són, avuy, una escepció.

Ara, de *joves serios* si qu'en trobo, abundantment. Es a dir, joves més conscients que ls d'ahir, d'intelligencia més complexa, sòlidament culta, plens de voluntat y d'ardidesa, que miren l'art ab religiosa serietat, que obren seriosament y pensen seriosament que la vida es seria. Per aquets escrigueren ses obres potentes los Carlyle, los Emerson, los Ibsen, los Nietzsche... Suposo que no ls deu confondre'l senyor Agulló ab los joves tristos...

Després y en nombre molt més reduït (oh! molt més que en *los temps* del senyor Agulló), trobo algún *jove trist*, mes ab una tristesa d'aquelles que fan dir a l'Anatol France: «L'enuig dels poetes es daurat; no ls playneu massa. Los que canten saben encisar la propia desesperació; no hi ha màgica com la de les paraules. Los poetes s'aconhorten ab imatges com los nens.»

Y, finalment, rarissimament ne trobo algún aixafat pel pessimisme; es algún infeliç perseguit per la fatalitat, feble rera reaccionar, pera comprendre que'l pesimisme es sols lo primer grau de la evolució progressiva. A voltes se tracta d'un malalt... Y, encara, d'aquets, l'obra es feconda, perque senyala mals exagerantlos, fentlos veure als més curts de vista, y si ells han estat febles pera remeyarlos, d'altres ne vindrán que acabaran sa obra, fentho.

A més a més, no vol dir que s'es pessimista, lo fer una obra pessimista. car lo qui la fa sent lo goig de dir la veritat y fa obra fecondíssima per la empena, pel sotrach que dona, contra ls quins, los forts plá bé sabrán reaccionar. Si, l'obra pessimista es sovint més feconda que la optimista; car l'optimisme quan no es actiu, agressiu diriem, pera desfer lo que'l pessimisme senyala, l'optimisme se torna'l pitjor dels narcòtics...

L'obra del jove, sempre, sempre, sempre es feconda; perque es mou en plena actualitat, per que apenes té passat lo jove; es irrespectuos per ell perque se sent dominat del present...

Per això, que no'ns posi'l senyor Agulló, com a exemples als *vells* o als que van per *vells*; que no ho fassi pas; perque ab comptades escepcions, l'obra dels vells quan no es perjudicial o fa nosa, es inútil repetició de coses sabudes, o feble imitació de coses noves ab fons vell. Perque'l vell, ab imatges y sentiments del passat teixeix un vel al través del quin mira la realitat actual.

No vull citar exemples; me sentó condescendent perque'm sento plè de rahó. Si; l'obra dels vells es xorca, perque tota ella's mou, malgrat ells, en plè passat. En demés, quina trista y xorca alegria la dels vells... això quan no arriba a esser socialment perjudicial... pera demostrar això tindria de sortir me un xich de les esferes del art y parlar dels vells d'altres esferes... (Oh un vell alegre... y rich!)

Finalment, convindria aconsellar (tot y sabent la inutilitat del consell), al senyor Agulló y altres senyors, que, per favor deixin estar aquets tòpics contra ls autors del Nort y les boyres, etc. No n'hi ha d'autors del Nort ni del Sud: hi ha sabis, filosofhs, experimentadors, artistes, que descobreixen veritats, que lo meteix ho són pel Nort que pel Sud. Y quan una veritat es prou potentia y clara es pueril y ridícul mirar d'hont vé.

... Y no temi'l senyor Agulló pel pervindre que portaran aquets «joves tristos». La seva obra va sent cada dia més feconda, més intensament expansiva, més serena y més sòlida. Convencis de que'l jove trist, tal com ell lo pinta es una excepció y que encara que no ho fos, val mil voltes més l'obra d'un jove trist que la d'un centener (tirant pel cap baix) de vells alegres...

Joseph FERRAN Y MAYORAL

A MON FILLET

Cançoneta

Sembla qu'era ahir,
ahir que vas neixer;
sembla qu'era ahir
y avuy any compleixes.

Te'n dius Jesuset
y a JESUS li'n sembles;
te'n dius Jesuset
y com ELL rossegues.

Tens lo cabell fi,
mes fi que la seda;
tens lo cabell fi
y d'or, com la xeixa.

Tos ullets tan vius
me semblen estrelles,
tos ullets tan vius,
tan replets y negres.

Nasset xiquerret
y boca de merla;
nasset xiquerret
y dents com perletes.

De nina talment
semblen tes manetes;
de nina talment
tos penets pareixen.

Ets tot grassonet
y blanch com lleteta;
ets tot grassonet,
joganer y alegre.

Es com cant d'auell
la teva veu tendra,
es com cant d'auell
que a cantar comença.

Ta marona't pren
y't dona manetes;
ta marona't pren
y't besa y't fa festes.

T'adorms poch a poch
nant fent «ball manetes»
t'adorms poch a poch
en la falda d'ella.

Te posa al lletet
cantant cançonetes,
te posa al lletet
y somrient quedes.

Te'n dius Jesuset
y a JESUS li'n sembles;
te'n dius Jesuset
y com ELL rossegues.

Li'n sembles de noy
d'hermós, prenda meva;
li'n sembles de noy...
¡si d'hom li'n semblases!

Imita'l en tot,
es Font de Puresa;
imita'l en tot
a n'Aquell Gran Mestre.

Tan com sigues Gran
del Bé dona exemple;
tan com sigues Gran
llevor d'Amor sembla.

«Pau y Germanor»
que siga ton lema;
«Pau y Germanor»,
homes de la Terra.

Francesch MAS Y ABRIL

A «Joventut»

Joventut, en un excés de delicadesa, s'extranya de que publicqués la meua contestà als insults que m'infere en Miquel y Planas, senç esperar que l'hagués insertada ell. *Joventut* deuria pensar que aque-tes formalitats es costum guardarles quan se tracta de qüestions literaries, que sols afecten a lo que deuen afectar, això es, a l'obra literaria, però que si un hom, estantse a la porta de sa casa, passa un mal edacat y li diu quatre porqueries a la cara, no esperarà a contestarli quan torni a passar pel carrer, sinó que ho farà desseguida y en la forma que reclami la calitat de la ofensa rebuda. L'insultador no té dret a reclamar delicadeses en l'ofès.

Lo crítich de *Joventut* insultà a l'autor d'una obra que ningú li havia enviada, y ho feu en una forma que seria la vergonya de la crítica si aquí tinguéssim crítica, y per això jo he contestat als insults, no a la crítica, no al crítich, sinó al insultador.

Lo senyor Miquel y Planas, pot fer un estudi a conciencia de la meua obra, pot arreplegar tots los lapsus imprescindibles en tota obra llarguissima y d'una naturalesa tan complicadissima y delicada com es un Diccionari d'una llengua, tots los descuyts, totes les incorrecions propies o copiades dels altres, totes les errades d'impremta, pot callarse totes ses bones qualitats, pot fer tot això y molt més que jo no puch pensar, perquè gracies a Deu, no són aquestes les meves inclinacions, es feyna que no li envejo, mes no oblidí que en Valbuena té escrits una barbaritat de tomos fent lo meteix ab lo Diccionari de la Royal Academia Espanyola, y es obra de una quarantena de sabis.

Faci tot això, es molt lliure de ferho, però no oblidí executarho ab lo respecte personal que tot autor se mereix, y no oblidí tampoch que ell també té obres publicades, que en son més curt nombre de planes, hi podriem tal vegada trobar quelcom que no excusa lo extens del treball ni lo complicat de la materia de que tracta.

Es curiosa la manera com *Joventut* entèn la justícia: de la publicació de la meua justa defensa ne feu arbitre al senyor Miquel y Planas; de la contesta que puga fer aquet senyor a CATALONIA amenaça obligarmhi a la força. Ja ho veurem.

Respecte al meu llenguatge, sols recomano a *Joventut*, que faci'l favor de repassar lo que ha dit del Mestre Nicolau, d'en Domenech, de l'Ignasi Iglesias, d'en Russinyol, d'en Sunyol, d'en Marquina, d'en Sanpere y Miquel, d'en Narcís Oller, d'en Roca y Roca, Puig y Ferrer, etc., etc.

En quant al meu amic director de *Joventut*, ab tot lo respecte que's mereix, no puch menys de ferli observar que podia esperar-se més de la seva gestió en aquest assumpto, evitant lo meu llenguatge cruu corregint avants lo del seu company, que no tenia rebuda de mí la més petita ofensa, quan jo puch excusarho en la justa indignació del insultat. Recordis que no es aquesta la primera vegada que'ls seus crítichs s'extralimiten procurant rendir pels atachs més violents al qui animat per l'estudi literari, mereixeria, quant menys, veures encoratjat y dirigit per bons concells, segons los més rudimentaris principis de la crítica.

Això fa que desde aquest moment no poguem mantenir cap mena de relació literaria ab *Joventut*. Facin vostres lo que tinguen per convenient, que nosaltres farem també lo nostre y'l públich jutjarà.

Joseph ALADERN

La Sardenya Catalana

Castell y Ciutat de Càller

II

La Conquesta de Sardenya

(Continuació)

D'altra part, escrivia al Rey lo Governador General: que los Pisans de Càller havien mort alguns dels seus soldats; ésser de cada dia los entopos y les baralles; privarse als catalans tot tràfec a dins del Castell; buscarse dels fingits vassalls, lo que no més faltava per la rebelió, és a diure: l'oportunitat.

En tal remoure de coses, lo rey, sabent ben adintre, que volien diure aquelles gares enviava a la volta de la insula, Bernat de Cespuïades, son vis-almirall amb dotze galeres; y aquestes, topantse en los dos navilis de Pisa que portaven vitualles pel Castell de Càller, se n'apoderaren. D'aquí la guerra, no més amagada, esclatava també en Pisa, hont se posava la mà demunt les persones y les propietats dels catalans.

Mentres que passava això, les enemistats entre l'almirall Francesch Carroc y Ramon de Peralta, general de les tropes de terra, posaven en perill la seguresa de la victoria ma aquestes inimizats no perjudicaren, ja que lo meteix infant, cridant a la sua presencia los dos capitans per haver rahó de llurs malifetes, los privà de les dignitats que los hi havia donades, enviant al coman de la roca a Don Felip de Boyl y a capità de les naus Bernat de Boixadós, proclamat poch després al suprém coman de la insula.

Y així Alfons, en 1326, amb l'ajuda del Jutge de Arborea vengué en poder de Sardenya. fent reconèixer dels Pisans la sua supremacia.

Los meteixos Pisans, aborrits més que may per l'Infelis defensa de llurs oposada contre 'ls aragonesos, s'abaixaren a proposicions de pau. Enviats a tal fi en Bar-

celona llurs missatges, oferiren de abandonar lo possediment de la capital, objecte d'intermidables dissidis per abdues nacions.

Entant que 'ls novells capitans, enviats del Rey en la insula, estrinyien sempre més vigorosament l'assetje del Castell de Càller, se venia, entre les dues parts a un amistós acord; de manera que fossin anulades les reciproques exhibicions de censons anuals; retornats los presoners; que Càller quedessi ocupada dels aragonesos, restant en voler dels Pisans o 'l partirse acompanyats de un navili del Rey, o l'establir-se baix la jurisdicció regia.

Concluhida aquesta pau, lo Rey enviava novells armats en insula; y 'ls aragonesos, fermant peu en la roca principal del nou regne, estranyen ells mateixos de com una fortalesa de tanta importancia, així ben armada y aprofitada y enmuallada, fossi venguda sense majors conflictes en llur poder absolut.

Amb menors treballs se reduhia, de spré, baix lo domini del Rey, la ciutat y terra de Sàsser, agitada per les discordies esmentades y la desobediencia dels marquesos de Malaspina, los quals, pentintse abans per haver provocat la rebelió y després per haver tengut de abaixarse a la somissió se assobjectaren en fi, ells també, a reconèixer-se vassalls de la Corona.

Lo Jutge de Arborea, per la sua part, continuava a mostarse fidel amic dels aragonesos, deixant en arbitri del Rey, entre alt res coses, lo de tractar lo casament que després hagué lloch, entre Pere, fill del meteix Jutge, amb Costansa de Saluçà, parenta pròxima del Rey y filla de l'antic Governador General de la insula.

Ramón Clavellet

(seguirà)

De fonètica algueresa

Accept amb plahier lo convit que nos vé del nostre estimat Clavellet, però, primer de prendre a tractar dels usos y costums nostros, més difusament del que hagi fet amb los meus mesquins articuls que he publicat anys enrera en «La Renaixensa», jo crech necessari de fer conèixer més, als germans de Catalunya y de Fransa, los principals canviaments fonètics que ha subit lo nostro dialecte; de manera que qui lligi los meus articuls, pugui tendre una idea aproximativa de lo qu'és l'alguerès modern.

Per això, aquestos, seran escrits en lo mateix llenguatge que avuy parla lo pòp de l'Alguer.

En la «Gramàtica del llenguatge alguerès» preparada ja de cinch o sis anys y avuy ja en curs d'estampa, los estudiosos poguerà veure totas las diferencias de fonètica, de morfologia y de sintaxis que existin entre 'l català y la varietat algueresa.

Per ara, donchs, faré observar las principals règulas de pronunciació algueresa, o per millor diure, las principals corrupcions de la nostra fonètica.

Vocals: Las vocals se pronuncian com en català. Però l'e àtona tèlo sò de la a tònica, clara (com en italià) y no may de la e, de la major part dels catalans.

Excepcions: En certas paraulas, especialment eruditas, ex: *generós, gentil, general, veritat, reallat, serietat, precios, etc.*, se pronuncian amb e tònica.

La o àtona sona sempre u, a excepció de *ocupació, colotronxo, yello, etc.* y en altres paraules erudites, en que prén lo sò de la o tònica.

Las particelas: *lo, me, te, se, nos, ne*, sónan sempre: *lu, na, ta, sa, nus, na*, y no may: *el, em, et, es, ens, en*.

Consonantes: La d y la l intervocàlicas se pronuncian r. Així: *viuda, cadira, escola, oli*; se pronuncian: *viura, carira, ascòra, òri*. Fan excepció: *empoda, adolorit, adamunt, adabaix, espala*, y altres paraulas, però en número ben reduhit.

Lo grupo *dr* sona com a *rr*. *Fadrí, vidre, pedra*, sónan: *farri, virra, perra*. La l després de b, c, f, g, p, se pronuncia r. Donchs *blanch, clar, flor, inglés, plé*, se pron: *branch, crar, fror, inglés, pré*. La r a devant de una consonant sona l. Y així: de *art, vert, virtuós, mort, curt*, nosaltros pron *alt, velt, viltuos, molt, cult*. La r final dels verbs y dels substantius se calla (lo mateix que en totas las altres varietats

del català). Sona, però, en *haver, ésser, nèixer, parèixer, conèixer, merèixer*, y compostos derivats. Sona també en tots los monossilabs: *pòr, sòr, vèr, pur*, y en varis polissilabs: *tresor, pitxer, pudor, major, minor superior, inferior, ductor, etc*.

La c sona com a *tx* en *cego, circul, citadi, particela*, mentres que se pron. igual que en català en los radicals y derivats: *cèrcul* (de bóta), *ciutat, repartició*. Lo grupo *gn* sona *ny* en *regno, dign* y derivats. La o final sona f, donchs, *viv* se pron. *vif; escriv*, etc.

Se callan sempre: 1. la b de *obtenre, abstinència, objecte* y d'altras. 2. La c de *acte, doctor, directo, etc.*, y la primera c de *acció, direcció*. Així se pron *ata, dutor, assió, diressió*. 3. La d de *admiració, administrar*. 4. La p de *adoptar, dissipar, baptisme, etc*. Los grupos finals *chs, ps, ts* sonan z. Per això: *fochs, cops, fets* se pronuncian: *foz, coz, sez*. La x llatina se pron. s y no may *cs* ni *gs*. Donchs: *exemple* sona *esempra* màxim pron. *màssim*.

Oltré a tot això, per influència del sard tenim en la nostra fonètica un'altre sò que jo no pogueria rapresentar més que amb la forma gràfica *sg*, sò idèntich al de la francesa; lo tenim però, en pocas paraulas y quasi totas introduhidas del sard: *asgert^s* (peix), *brasgia, brasger, asgio*, (deixadesa) *esgiápido, esgiamboriat* (desaborit), *estasgionar, quisgineri* (cendrós), *asgiasgio* (bastó de moure lo timó de la barca), y altres.

En pròxims articuls, dongaré algunes nocions de morfologia y de sintaxis algueresa; de manera que 'ls nostros germans de fora, vegin més clarament qui corrupcions ha subit lo nostre llenguatge a sota l'influència de forastes idiomas.

Joan País y Melis

NOVES DE "LA PALMAVERA"

L'agrupació literaria que acaba d'organisar-se a l'Alguer, baix aquest titol compta amb altres nous adherits, quals noms son una bona garancia per la nostra obra de renaixensa literaria a l'Alguer.

Los fém conèixer avuy als lectors de CATALONIA, no més que per nom, deixant a ells lo de donarse a conèixer per llur talent é ilustració:

Prof. Antoni Ignàs Delrio, mestre de classes superiors; - Sr. Antoni Adami; - S. Cipriano Cipriani, estudiant; - Maria Agostina Calaresu, mestra.

R. C.

I Ning-nang I

*Al meu estimat amic
lo delicat poeta, Emili Guanyabéns*

Al meu cor, hi branda
una campaneta...
Ah, la campaneta!
Ah, la campanó!
Que n'eres de gaya!
Que'n tens de tristó!
Brandaràs que branda,
branda funeral...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
branda funeral;
la cançó que canta,
m'ompla d'aflicció;
la seva complanta,
no s'acaba may...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
no s'acaba, no!

Ay! quan la maretta,
(qu'era com un sol)
goytant ma carona,
feya anà'l brecol...
Ah, la campaneta!
Ah, la campanó!
brandaràs que branda,
feya'l roscinyol...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
feya'l roscinyol;
feya'l passarell,
qu'ajocat, somria
sota l'ala dolça
que li don caliu...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
dormidet al niu.

Quan somreya alegre,
plè de juvenesa,
desvetlla una Fada
tota ma tendresa...
Ah, la campaneta!
Ah, la campanó!
Brandaràs que branda,
era ma il·lusió...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
era ma il·lusió.
Quan trobà a sa nina,
(un matí d'Abril)
tril·letant depressa,
deya, ben gentil:
¡ning-nang!
¡ning-nang!
«Jo no sé'l que tinc!»

De flors coronada,
un jorn, la trobí;

era ben glaçada!
me feu estremi!...
Ah, la campaneta!
Ah, la campanó!
Brandaràs que branda,
la besava jo...
¡ning-nang!
¡ning-nang!
la besava jo.
Mentre la besava
me mirà ben fit...
branda, campaneta,
branda ton neguit!
¡ning-nang!
¡ning-nang!
l'auella ha fugit!
Campaneta! calla!
Calla, campanó!
Ay! mon pit s'amara
de pena y doló...
Brandaràs que branda,
diu, febrosament:
«¿Creus qu'a ne la fossa
callaré un moment?
¡ning-nang!
¡ning-nang!
¿callaré un moment?
Dins la sepultura,
erta de fredó.
cantaré sens treva:
«No la oblides, no!»
¡ning-nang!
¡ning-nang!
«No la oblides, no!»

J. PLANA Y DORCA

CRONICA Y COMENTARI

En l'Escola Horaciana, tindrà lloch lo prop vinent dissapte una festa íntima en honor d'en Ignasi Iglesias, iniciada y organizada pels deixebles de les meteixes.

A jutgar pel programa, promet ésser veritablement solemne, ja que a ella s'hi han adherit les més remarcables personalitats locals, y han anunciat llur assistència lo més escollit de nostres poetes, pensadors y homens de ciencia, tots units per festejar com se mereix al tant estimat y conegut poeta.

Be s'ho mereix l'Iglesias.

Nostre director agraheix de tot cor les moltes felicitacions que ha rebudes ab motiu de la contesta feta a la ineficaciable diatriba que li dirigí'l crítich de *Joven-tut*, ab motiu de la publicació de son *Diccionari Català*. En la impossibilitat absoluta de contestarles particularment, per trobarse tots los instants dedicat a sa obra, serveixin les presents ratlles de testimoni carinyós envers tots aquets bons amichs que han volgut ferse participants dels seus sentiments.

AVIS

Los que se suscriguin per mig any a CATALONIA tenen dret a un exemplar de «Los Misteris de la Llengua Catalana esbrinats» y tots los demés folletins publicats fins al número corrent, a fi de poder tenir complertes les obres en curs de publicació.

Imp. C. Universitat, 47.—Barcelona

La
Sardenya
Catalana

Historia, Costums & Tradicions
Moviment intelectual Modern

PER

RAMÓN CLAVELLET

ab la col·laboració de Joan Palomba y Joan Pais y la cooperació del Grupo Catalanista de Sardenya **LA PALMAVERA** — Il·lustrada ab fotografies y vistes de la ciutat, ses festes, ses costums, etc.

La present setmana y baix aquest títol, CATALONIA comença a publicar una sèrie d'articles curiosíssims y a'tament interessants per Catalunya, referents a la conquesta, població y desenrotlló de la colònia catalana de l'Alguer, descrivint pintorescament y ab tota realitat les costums d'aquella ciutat poblada per germans nostres, los quals després de cinch centuries d'isolament de la mare patria tornen a recordarse d'ella ab lo meteix amor que nosaltres, sentint los meteixos vehements desitjos de renaixença que avuy encenen tots los cors catalans.

Ab la publicació d'aquesta obra que constituirà una veritable y completíssima monografia algueresa, creyem prestar un servey a la Catalunya renaixent, esperant que serà llegida ab gust per tots los catalans amants de les nostres glories passades y de nostra futura reconstitució com a nacionalitat.

Los capítols anirán acompanyats de vistes de la ciutat y de sos alrederors, lo qual ajudarà a donar una idea més completa d'aquella anyorada terra, recort vivent de nostres grandeses passades y tal cop punt de partida per nostres grandeses venidores.

CATALONIA, donchs, proseguint més animada que may en sa tasca d'aixamplar los horitzons de Catalunya, demana 'l concurs de tots los bons catalans per portar avant tant noble y enlayrada empresa.